

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/54/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824202823
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2024:3824202823.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom vo
veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar.
XX.XX.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa
rodičov, matka: C. C., nar. X.X.XXXX, bytom D., E. E. XXXX/XX a otec: F. B., nar. X.X.XXXX, trvale
bytom G. H. H. I. XXX, o návrhu matky o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Prievidza, č.k. 7P/5/2021-44, zo dňa 23.2.2021, vo výroku o vyživovacej povinnosti otca, F. B., nar. X.X.XXXX, voči maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX, tak, že s účinnosťou od 24.5.2024 zvyšuje otcovi vyživovaciu povinnosť k maloletému A. zo sumy 40 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne, ktoré výživné je povinný otec platiť k rukám matky, C. C., nar. X.X.XXXX, mesačne vždy vopred, najneskôr do 28. dňa kalendárneho mesiaca, za ktorý sa výživné poskytuje.

II. Nedoplatok na výživnom na maloletého A. za obdobie od 24.5.2024 do vyhlásenia tohto rozhodnutia vo výške 67,70 eur povoľuje súd otcovi zaplatiť v 5 eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným až do zaplatenia celej dlžnej sumy, s tým, že prvú splátku zaplatí v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, pod následkom straty výhody splátok a zročnosti celej sumy, v prípade nezaplatenia jednej zo splátok riadne a včas.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, zo dňa 24.5.2024, matka maloletého žiadala, aby súd zvýšil otcovi jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému A., naposledy upravenú tunajším súdom, v konaní sp.zn. 7P/5/2021, zo sumy 40 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, počnúc dňom 11.1.2024. Návrh zdôvodnila tým, že od určenia výživného potreby u jej maloletého syna vzrástli a doteraz určené výživné jej nepostačuje na pokrytie potrieb maloletého, ktorý od septembra 2023 navštevuje Strednú odbornú školu, J. K., v Prievidzi, kde sa učí v trojročnom odbore murár. Okrem zakúpenia montérok a obuvi na prax vo výške 150 eur a zaplatenia jednorazového poplatku maloletému ZRPŠ vo výške 15 eur, má u maloletého pravidelné mesačné náklady na dobíjanie kreditu 14 eur, strava vrátane desiaty do školy 200 eur, hygienické potreby 20 eur, oblečenie 30 eur, zdravotná starostlivosť – vitamíny 20 eur, voľnočasové aktivity 50 eur, vreckové 20 eur, používanie práčky v zariadení Harmónia 10 eur. Celkové náklady u maloletého tak predstavujú mesačne sumu 360 eur. Uviedla, že je zamestnaná v L. M. N. ako pomocná kuchárka, pričom jej mesačný čistý príjem predstavuje sumu 800 eur, čo však závisí od počtu odpracovaných hodín, pričom sú aj mesiace, kedy jej príjem je len polovičný. Poberá takisto prídavok na dieťa vo výške 60 eur mesačne a svoj príjem sa snaží navýšiť od mesiaca október 2023 aj tým, že

vykonáva asistenciu fyzickej osobne s ťažkým zdravotným postihnutím, kde má príjem vo výške 150 eur mesačne. Jej mesačné bežné výdavky pozostávajú zo stravy 200 eur, nájmu v zariadení O. 143,30 eur, používanie práčky v zariadení O. 10 eur, hygienické potreby 25 eur, dobíjanie kreditu na mobil 10 eur, oblečenie 30 eur, cestovné do práce (MHD, taxík v nočných hodinách) 15 eur. Celkové mesačné jej náklady tak predstavujú sumu 443,30 eur. Uviedla tiež, že žije so synom v zariadení neziskovej organizácie Harmónia, kde majú so synom k dispozícii jednu spoločnú izbu, ktorá ja zariadená potrebám maloletého, pričom kúpeľňu a sociálne zariadenie zdieľajú spoločne so spolubývajúcimi v bytovej jednotke. Nemá finančné prostriedky na to, aby si zabezpečila samostatné bývanie. Otec na syna vôbec neprispieva, od mesiaca august 2023 je jej vyplávané náhradné výživné vo výške 40 eur mesačne. Otec o syna neprejavuje žiaden záujem, neplní si ani svoju vyživovaciu povinnosť, pričom k jeho pomerom sa vyjadriť nevie. Údajne má zdravotné problémy. Maloletý nastúpil na strednú školu, z dôvodu ktorého sa jej na neho podstatne zvýšili výdavky. Synovi bolo potrebné zakúpiť oblečenie a obuv na prax a rôzne školské potreby. Maloletý má možnosť ísť v rámci školy na lyžiarsky výcvik, avšak kvôli nedostatku peňazí ho absolvovať nemôže. Tiež by rada maloletému založila sporiaci účet a ak by bola možnosť, aj životné poistenie.

2. Na pojednávaní pred súdom matka maloletého upravila návrh vo veci samej, keď súhlasila s výškou výživného na maloletého vo výške 150 eur mesačne, a to počnúc dňom podania návrhu na súd (24.5.2024).

3. Otec maloletého sa k meritu veci vyjadril v rámci šetrenia vykonaného kolíznym opatrovníkom, kedy bolo zistené, že býva v záhradnom domčeku K. G. H. H., kde má jednu posteľ, kuchynskú linku, chladničku, šatníkovú skrinku a stôl a pred domčekom má záhradku, kde si pestuje vlastnú zeleninu. Počas rozhovoru otec uviedol, že je onkologický pacient, pravidelne podstupuje odbornú liečbu, ktorú v súčasnosti museli pozastaviť, pretože má ranu na nohe. Po zdravotnej stránke sa cíti veľmi zle. Nevládze a má bolesti. Z uvedeného dôvodu už nie je schopný vykonávať ani práce pre obec, je poberateľom dávky v hmotnej núdzi s príspevkami vo výške 172 eur mesačne, iný príjem nemá. Podal si však žiadosť o priznanie invalidného dôchodku. V súvislosti s maloletým A. uviedol, že už dlhšiu dobu sa nestretávajú. Dôvod uviesť nevie. Jeho syn sám prestal chodiť do jeho domácnosti. Môže však k nemu kedykoľvek v budúcnosti prísť. S podaným návrhom nesúhlasí, pretože zvýšené výživné nemá z čoho platiť. Tiež nie je možné, aby sa dostavil na súdne konanie, pretože mu to jeho zdravotný stav nedovoľuje.

4. Kolízny opatrovník po vykonanom dokazovaní uviedol, že v konaní bolo preukázané, že maloletý má od času poslednej úpravy výživného zvýšené náklady a preto zvýšenie výživného je v jeho záujme.

5. Otec sa na pojednávanie neustanovil, neúčasť na ňom, napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania, neospravedlnil, nežiadal takisto z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

6. V súlade s ustanovením § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pojednával súd vo veci v neprítomnosti otca maloletého.

7. Dokazovaním, vykonaným na pojednávaní, vypočutím matky maloletého, kolízneho opatrovníka a oboznámením obsahu spisu, osobitne návrh č.l. 1, lustrácie č.l. 5, výpis z listu vlastníctva č. XX pre k.ú. G. H. H. č.l. 27, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“) Prievidza č.l. 28, správa Okresného dopravného inšpektorátu Prievidza č.l. 29, potvrdenie o príjme matky č.l. 30, správa Sociálnej poisťovne pobočka Prievidza na matku č.l. 31, správa Sociálnej poisťovne pobočka Prievidza na otca č.l. 32, správa kolízneho opatrovníka č.l. 33, oznámenie Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava č.l. 42, 44 a obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 11P/73/2013, 5P/53/2019, 7P/5/2021 a 18P/14/2023, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

8. O výkone práv a povinností rodičov voči maloletému A., tunajší súd, pokiaľ ide o jeho zverenie do osobnej starostlivosti a výšku výživného, naposledy rozhodol rozsudkom, č.k. 7P/5/2024-44, zo dňa 23.2.2021, ktorým rozsudkom zrušil u maloletého náhradnú osobnú starostlivosť, do ktorej bol zverený rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 5P/53/2019-62, zo dňa 19.2.2020. Súčasne súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, s tým, že táto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Týmto rozhodnutím súčasne súd určil otcovi povinnosť platiť na maloletého A. mesačne výživné vo výške 40 eur, mesačne vždy vopred, najneskôr do 28. dňa kalendárneho mesiaca, k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletým A. upravený nebol. Súčasne súd určil

nad výchovou maloletého A. výchovné opatrenie – dohľad, ktorý sa vykonával za súčinnosti ÚPSVaR Prievidza. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.3.2021. Vyššie uvedené rozhodnutie v súlade s ustanovením § 221 písm. a/ CSP v spojení s § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) odôvodnenie neobsahuje.

9. Z obsahu vyššie uvedeného rozhodnutia mal súd zistené, že v tom čase bol maloletý zdravý a navštevoval 7. ročník základnej školy. Matka bola v tom čase v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce a spolu s maloletým bola ubytovaná v neziskovej organizácii Harmónia, kde platila poplatok vo výške 50 eur mesačne a príležitostne pracovala na verejnoprospešných prácach. Súd mal zistené u matky základné vzdelanie. V čase posledného rozhodovania o výške výživného bol otec takisto ako matka nezamestnaný, mal základné vzdelanie a nebol ani v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce. Jeho predchádzajúca evidencia ako uchádzača o zamestnanie na úrade práce bola od 14.10.2016 do 19.5.2019, kedy bol vyradený pre nespoluprácu. Býval v rodinnom dome K. G. H. H. s priateľkou a jej dcérou A., ktorá mala 6 rokov. Podľa vyjadrenia otca si tento v tom čase brigádniccky na stavbách a montážou nábytku mesačne dokázal zarobiť sumu cca 400 eur, pričom mal náklady súvisiace so zálohovými platbami na vodu vo výške 5 eur mesačne a elektrinu vo výške 35 eur mesačne. V tom čase mal nedoplatky na komunálnom odpade.

10. Rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 18P/14/2023-27, zo dňa 14.6.2023, súd výchovné opatrenie – dohľad, uložené nad výchovou maloletého A., zrušil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.7.2023.

11. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému rodičom ďalšia vyživovacia povinnosť nepribudla (viď aj odpoveď na lustráciu v registri obyvateľov – č.l. 5b/ a 5c/).

12. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému sa majetkové pomery na strane otca nezmenili. Nie je ani v súčasnosti vlastníkom žiadnej veci väčšej hodnoty. Majetkové pomery sa nezmenili ani na strane matky, ktorá i naďalej je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu a k nemu patriacich pozemkov, zapísaných na liste vlastníctva č. XX, pre k.ú. G. H. H., a to v podiele X/X. Z vyjadrenia matky na pojednávaní vyplýva, že predmetný rodinný dom je podielovými spoluvlastníkmi ponúkaný na predaj za kúpnu cenu 87.000 eur.

13. Otec bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce, a to od 31.5.2021. Zo správy ÚPSVaR Prievidza, zo dňa 28.5.2024 (č.l. 28), mal súd zistené, že otec s úradom spolupracuje, doposiaľ mu nebolo ponúknuté vhodné zamestnanie, pričom od 31.8.2023 je na dočasnej pracovnej neschopnosti. Dňa 30.4.2024 si otec podal žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, ktorý mu bol priznaný od 9.10.2023 v sume 375,10 eur mesačne, Rozhodnutím Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava, zo dňa 27.6.2024. Výška invalidného dôchodku u otca je od 1.1.2024 vo výške 388,70 eur mesačne (č.l. 44).

14. Otec bol v priebehu konania súdom vyzvaný, aby riadne vydokladoval všetky svoje majetkové, príjmové a takisto výdavkové pomery, čo otec neurobil. Vzhľadom na skutočnosť, že otec maloletého má výrazne zhoršený zdravotný stav, súd vyzval otca takisto k tomu, aby súdu oznámil meno a adresu ordinácie jeho ošetrojúceho lekára, v prípade že súhlasí s tým, aby sa súd oboznámil s jeho zdravotným stavom. Ani na túto výzvu otec nijako nereagoval.

15. Matka maloletého bola do 31.7.2024 zamestnaná na základe pracovnej zmluvy v spoločnosti L. M. A., A. A. K. N., ku ktorému dňu na podnet matky (viď výpoveď matky na pojednávaní) došlo k Dohode o rozviazaní jej pracovného pomeru so zamestnávateľom podľa § 60 Zákonníka práce (č.l. 45), v ktorej spoločnosti mala matka v období od mája 2023 do apríla 2024 spolu s daňovým bonusom priemerný čistý mesačný príjem vo výške 435,64 eur (č.l. 30). Z vyjadrenia matky na pojednávaní vyplynulo, že v predmetnej práci spokojná nebola, hoci v návrhu uviedla, že si dokázala u tohto zamestnávateľa mesačne zarobiť aj sumu 800 eur, bolo to však len z dôvodu odpracovaných nadčasov, inak jej mesačná mzda bola vo výške asi 400 eur. V súčasnej dobe, a to od 1.8.2024, má matka uzavretú pracovnú zmluvu na dobu určitú, do 31.7.2025, u zamestnávateľa M. I. (č.l. 47), podľa ktorej zmluvy vykonáva práce ako pomocná sila – výdaj stravy, pričom za vykonanú prácu jej patrí dohodnutá mzda vo výške 4,50 eur za hodinu, pričom má dohodnutú dĺžku pracovného času 40 hodín týždenne. V novom zamestnaní by

si v čistom mala podľa svojho vyjadrenia (výpoveď na pojednávaní) zarobiť sumu 600 eur mesačne. Z vyjadrenia matky na pojednávaní tiež vyplýva, že v minulosti mala takisto príjem na základe Zmluvy o výkone osobnej asistencie, zo dňa 21.9.2023 (č.l. 46), kde mesačne si dokázala zadovážiť peňažné prostriedky vo výške 167 eur. Tento príjem však v súčasnosti už nemá, pretože na základe Dohody o ukončení Zmluvy o výkone osobnej asistencie, zo dňa 21.9.2023, túto činnosť už nevykonáva. Matka je poberateľkou prídavkov na maloleté dieťa vo výške 60 eur mesačne.

16. Maloletý A. je od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči nemu o asi 3,5 roka starší, pričom v súčasnosti navštevuje už strednú školu (od septembra tohto roku pôjde do 2. ročníka). Podľa správy Strednej odbornej školy J. K. v Prievidzi (č.l. 48), maloletý má v súvislosti s návštevou školy v priebehu školského roka nasledovné výdavky: pracovný odev + pracovné topánky 50 eur, úbor na telesnú výchovu + tenisky 50 eur, školský batoh 20 eur, školské pomôcky (zošity, perá, pastely, pravítka, šablóny, obaly, fixky, ceruzky) 20 eur, poplatok za ZRPŠ 25 eur, triedny fond 3 eurá, kultúrne akcie 10 eur, exkurzie 20 eur, pričom cestovné z miesta bydliska – MHD mesačne u neho predstavuje sumu 25 eur mesačne.

17. Zo správy kolízneho opatrovníka, zo dňa 20.6.2024, okrem iného vyplýva, že matka maloletému zabezpečuje riadnu a každodennú starostlivosť v rámci svojich možností a schopností, maloletý sa so svojou matkou cíti dobre a v jej starostlivosti má vytvorené podmienky pre jeho plnohodnotný vývin. Úrad je toho názoru, že zvýšenie výživného je v záujme maloletého. Z výpovede matky mal úrad zistené, že už v tom čase matka okrem výkonu práce v L. M. chodila vypomáhať do kuchyne K. P. N. K. D., že naďalej je poberateľkou náhradného výživného a prídavku na dieťa. Z výpovede maloletého A. vyplynulo, že s podaným návrhom súhlasí, pretože suma 40 eur mesačne je nízka, pretože potrebuje pomôcky do školy, ošatenie a ďalšie veci, pričom mama sa snaží zabezpečiť, aby doma mali všetko, pričom nikdy sa nestalo, že by nemalo čo jesť. Mamu nevidel nikdy opitú, myslí si, že táto vie s peniazmi hospodáriť. Ich kamarát Peťo mu občas donesie oblečenie, prípadne dostanú potraviny z neziskovej organizácie Spokojnosť Prievidza. Potvrdil tiež, že mama mu dáva mesačne vreckové 30 eur, čo je v podstate štipendium, ktoré dostáva v škole za prospech. V škole problémy nemá. Jeho prospech je asi 2,72. S otcom sa nestretáva a nie je s ním ani v žiadnom kontakte.

18. Na pojednávaní matka uviedla, že jej nie je príjemné v súčasnej dobe žiadať od otca platiť na výživu jej syna vyššiu sumu, než o akej naposledy rozhodol súd, pretože vie, že otec má zdravotné problémy, tento však doposiaľ nebol schopný platiť na výživu maloletého ani súdom určenú sumu 40 eur, z dôvodu ktorého musela žiadať o náhradné výživné. Poukázala na to, že maloletý už navštevuje strednú školu. Od septembra nastúpi do druhého ročníka, pričom poplatky za školu budú zase vyššie ako predtým. Poukázala tiež na to, že v minulosti sa starala o ťažko zdravotne postihnutú osobu, pán o ktorého sa starala, je už umiestnený K. E. N. a teda aj jej príjem mesačne poklesol o sumu 167 eur. S otcom maloletého v kontakte nie je. Vie však, že je chorý, že má rakovinu. Chlapec k otcovi nemá žiaden vzťah. Nechodí za ním od leta minulého roku, keď mal ísť k nemu na prázdniny, bol však u neho len dva dni a otec ho poslal späť k nej domov, volal jej vtedy a povedal jej, že nemá dať synovi čo jesť a preto ho posielala naspäť k nej. O otcovi nemá v súčasnosti žiadne informácie, nevie sa vyjadriť k jeho príjmovým a ani výdavkovým pomerom. Ona so synom býva v súčasnosti na E. E. K. D., kde má k dispozícii kuchynku, jednu izbu, pričom v druhej izbe býva jej kamarátka s dievčatom. Toaletu so sprchou majú tiež spoločné. Izbu užíva spolu so synom A.. Na súčasnú adresu sa presťahovala asi pred rokom. S Mestom Prievidza má uzavretú nájomnú zmluvu.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že matka v priebehu konania (viď podaný návrh, správa kolízneho opatrovníka a výpoveď matky v rámci informatívneho stretnutia rodičov na súde) rozporne uvádzala výšku svojich nákladov a nákladov u maloletého dieťaťa, na pojednávaní pred súdom spresnila, že mesačné náklady na stravu u nej aj u maloletého sú vo výške 230 eur mesačne spolu, s tým, že na ňu i na maloletého z toho pripadá suma 115 eur mesačne, náklady na bývanie v mieste terajšieho bydliska uhrádza vo výške 170 eur mesačne (viď kópia potvrdenky na č.l. 49), s tým, že na ňu pripadá z tejto sumy 89 eur a na maloletého suma 89 eur, náklady na ošatenie na ňu sú vo výške 75 eur mesačne a na maloletého takisto 75 eur mesačne, na hygienu minie mesačne sumu 30 eur, z čoho suma 15 eur pripadá na ňu a suma 15 eur na maloletého, mesačne synovi dobíja kredit vo výške 20 eur, pričom jej náklady s tým súvisiace sú vo výške 10 eur. Mesačné náklady na cestovné u maloletého sú vo výške 24 eur (návšteva školy, jeden lístok tam aj späť 1,20 eur) a u nej vo výške 32 eur (cestovné do práce, jeden lístok tam aj späť 1,60 eur). Uviedla tiež, že v sume 115 eur ohľadne stravy na maloletého je zohľadnená

aj strava, ktorú pripravuje maloletému ako desiatu do školy. Uviedla tiež, že náklady u maloletého pozostávajú tiež zo zakúpenia rôznych vitamínov, mesačne vo výške asi 20 eur, maloletému takisto dáva mesačne vreckové v sume 30 eur. Maloletý sa takisto venuje futbalu, aj keď nie je nikde v súčasnosti organizovaný. Chodí len v rámci voľnočasových aktivít s chlapcami hrať futbal, na čo mesačne vynaloží sumu 50 eur. Mesačné náklady u maloletého sú tak vo výške 438 eur a u nej vo výške 336 eur. Takisto matka uviedla, že u maloletého mala tiež jednorazové výdavky v súvislosti so zakúpením pracovného odevu a pracovných topánok vo výške 50 eur, úboru na telesnú výchovu vrátane tenisiek vo výške 50 eur, zakúpením školského batohu vo výške 20 eur, školských pomôcok vo výške asi 20 eur, uhradila poplatok za ZRPŠ vo výške 25 eur, triedny fond 3 eurá, náklady na kultúrne akcie vo výške 10 eur a exkurzie v sume 20 eur.

20 Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

23. V zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona, pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného, tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností (či už na strane oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pri posudzovaní, či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča a v akom rozsahu je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, uvedených v § 62 zákona o rodine. Základnými kritériami pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov mal. dieťaťa (ust. § 62 ods. 2 prvá veta zákona o rodine) a odôvodnené potreby ich dieťaťa (ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine). V prípade, ak súd zistí podstatnú zmenu pomerov rodičov alebo detí, zmení existujúcu úpravu výživného, a to v rozsahu, ktorá zodpovedá kritériu ust. § 62, resp. § 75 ods. 1 zákona o rodine. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch, týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, tak ako to vyplýva z čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

24. Rodičovské práva a povinnosti majú rodičia vo vzťahu k maloletému dieťaťu a vznikajú priamo zo zákona, narodením dieťaťa. Tieto majú v rovnakom rozsahu. Súčasťou rodičovských práv a povinností je sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (§ 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z

rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4 a 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihliadne na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

25. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Pre posúdenie schopnosti, možnosti rodičov v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové, prípadne majetkové pomery, ale reálne zárobkové a majetkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností. Priznané výživné v prípade, ak sa menia pomery, možno, vychádzajúc z ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, zmeniť, pretože nie je rozhodnutím nemenným. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane detí v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečenie odôvodnených potrieb ako aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmov, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov na strane či už rodičov alebo dieťaťa došlo.

26. Zhodnotiac výsledky dokazovania, dospel súd k právnomu záveru, že návrh matky je čo do základu podaný dôvodne, a teda vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému je potrebné zvýšiť, avšak nie v takom rozsahu, ako to po úprave návrhu v priebehu konania žiadala matka (150 eur mesačne od podania návrhu).

27. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému, kedy maloletý bol zdravý, navštevoval 7. ročník základnej školy a s otcom sa stretával, uplynulo už tri a pol roka. Odtedy sa výrazne zvýšili náklady u maloletého, ktorý už navštevuje strednú školu a viac sa venuje aj voľnočasovým aktivitám (osobitne futbalu). U maloletého sa čiastočne zvýšili aj náklady na zdravotnú starostlivosť, keďže podľa vyjadrenia matky od COVID-u 19 býva častejšie chorý. Celkové mesačné náklady u maloletého sú vo výške asi 454,50 eur (náklady uvádzané matkou 438 eur + náklady v súvislosti s návštevou školy 16,50 eur /198 : 12/).

28. Od poslednej úpravy výživného na maloletého rodičom ďalšia vyživovacia povinnosť nepribudla.

29. Ani majetkové pomery rodičov sa od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému nezmenili. Otec je naďalej nemajetný a matka je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu a k nemu patriacim pozemkov v podiele 1/5.

30. Príjmové pomery otca sa od času poslednej úpravy jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému v podstate nezmenili, keďže v čase poslednej úpravy jeho vyživovacej povinnosti si brigádnicke dokázal zabezpečiť peňažné prostriedky vo výške do 400 eur a v súčasnosti je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 388,70 eur mesačne. Podstatná zmena pomerov na strane otca však nastala v súvislosti so zhoršeným zdravotným stavom, v dôsledku čoho otec už v súčasnosti nemá takmer žiadnu možnosť uplatniť sa na trhu práce a celkom zjavne má zvýšené náklady na zdravotnú starostlivosť.

31. Od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému (vtedy mala matka príjem len z vykonávania verejnoprospešných prác) sa podstatne zvýšil pravidelný mesačný príjem u matky. V podstate do leta 2024 dosahovala zvýšeným pracovným úsilím (výkon práce + opatrovanie inej osoby) priemerný čistý mesačný príjem vo výške asi 967 eur. Od augusta tohto roku už jediný pravidelný

mesačný príjem matky bude aj podľa jej vyjadrenia u nového zamestnávateľa vo výške cca 600 eur mesačne.

32. Tak, ako v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletému, i v súčasnosti výlučnú osobnú starostlivosť maloletému zabezpečuje matka. Jej starostlivosť o maloletého je príkladná, v rámci svojich možností mu zabezpečuje všetko potrebné. Otec nielenže sa s maloletým nestretáva, nad rámec výživného na neho nijako neprispieva, neplní si však ani súdom mu určenú svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému, z dôvodu ktorého bola matka nútená žiadať o náhradné výživné. Z dôvodu vyššie uvedených maloletý kontakt s otcom v súčasnosti odmieta.

33. Vzhľadom na vývoj životných nákladov od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti matky voči maloletému, je zrejmé, že náklady u oboch rodičov na bývanie, stravu, ošatenie, hygienu sa zvýšili. Matka, na rozdiel od otca, tieto náklady (bod 19 odôvodnenia tohto rozhodnutia) uviedla a podstatnú časť z nich aj vydokladovala.

34. Vychádzajúc z vyššie zisteného skutkového stavu veci (body 27 až 33 odôvodnenia tohto rozhodnutia), prihliadajúc na majetkové pomery oboch rodičov, súčasný príjem oboch rodičov (ktorý u otca od času poslednej úpravy výživného zostal nezmenený a ktorý sa u matky podstatne zvýšil), prihliadajúc na vážne zdravotné problémy otca a s tým súvisiace zvýšené náklady na jeho zdravotnú starostlivosť, prihliadajúc tiež na predpokladané nevyhnutné mesačné výdavky rodičov, ovplyvnené aj vývojom životných nákladov, spojených s bývaním, stravovaním, hygienou, oblečením, nákladmi na telefón a internet, s prihliadnutím tiež na všetky odôvodnené potreby maloletého, ktoré sa podstatne zvýšili predovšetkým návštevou strednej školy, ale aj v súvislosti na jeho vek, berúc do úvahy, že matka zabezpečuje všetku potrebnú starostlivosť maloletému sama, ktorá starostlivosť ešte čiastočne vyvažuje jej vyživovaciu povinnosť, s prihliadnutím tiež na to, že rodičom od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca ďalšia vyživovacia povinnosť nepridobla, prihliadajúc tiež na to, že potreby maloletého sú čiastočne kryté aj poberaním prídavku na deti matkou, považoval súd za primerané zvýšiť otcovi, počnúc dňom 24.5.2024 (podaním návrhu na súd), jeho vyživovaciu povinnosť na maloletého zo sumy 40 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne, ktoré výživné bude aj naďalej platiť vždy najneskôr do 28. dňa mesiaca, za ktorý sa výživné poskytuje.

35. Zo zhodných výpovedí rodičov v priebehu konania vyplynulo, že v rozhodnom období (od 24.5.2024) na výživu maloletého neprispel otec žiadnou sumou nad rámec súdom určenej výšky jeho vyživovacej povinnosti. Keďže súd zvýšil otcovi jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému zo sumy 40 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne od 24.5.2024 (o 30 eur mesačne) a túto mu uložil platiť vždy do 28. dňa v mesiaci, za ktorý sa výživné poskytuje, vznikol otcovi ku dňu vyhlásenia tohto rozhodnutia nedoplatok na výživnom na maloletého za obdobie od 24.5.2024 do 31.7.2024 vo výške 67,70 eur (pomerná časť za osem dní mesiaca máj 2024 vo výške 7,70 eur + 30 eur za každý mesiac od júna 2024 do júla 2024), ktorý nedoplatok povolil súd otcovi, vychádzajúc z jeho výšky a súčasných príjmových a výdavkových pomerov, zaplatiť v primeraných mesačných splátkach (§ 232 ods. 4 CSP), až do úplného zaplatenia celej dlžnej sumy, pod následkom straty výhody týchto splátok, v prípade, ak čo i len jedna z nich nebude uhradená riadne a včas.

36. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od jeho doručenia, na podpísanom súde, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie musí okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku súdu) obsahovať oznámenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje

za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1 a 2 CSP.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých podľa Civilného mimosporového poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola povinnému uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu (Exekučný poriadok).